

Okresné kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
11. ročník, školský rok 2018/19
Testové úlohy pre kategóriu D (8. ročník ZŠ a 3. ročník OG)

Otázky z monotematickej časti sú označené *

1.* V rokoch 1968 – 89 malo Československo 4 prezidentov. Uveďte aspoň ich priezviská.

2.* V auguste minulého roku sme si pripomenuli okrúhle 50. výročie udalosti, ktorá významným a násilným spôsobom zasiahla do našich dejín.

a) Uveďte, o akú udalosť išlo.

b) Uveďte presný dátum, kedy si túto udalosť každoročne pripomíname.

c) Uveďte, ktoré štáty sa na tejto udalosti podieľali.

3.* K menám predstaviteľov Československa v roku 1968 priradíte správu funkciu, ktorú zastávali v tomto období.

a) A. Dubček 1) predseda Národného zhromaždenia

b) O. Černík 2) predseda vlády

c) J. Smrkovský 3) prvý tajomník ÚV KSČ

4.* Napíšte, čo znamená skratka ÚV KSČ.

5.* Uvedené mená vedúcich predstaviteľov KSČ rozdeľte do dvoch skupín, podľa toho či patrili k reformnému alebo protireformnému krídlu v strane.

Černík, Biľak, Indra, Smrkovský

6.* Pozorne si prečítajte nižšie uvedený text a nájdite v ňom štyri chyby. Správne odpovede zapíšte do odpovedového hárku. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich opravovať.

*Po zásahu **vojsk** štátov Krakovskej zmluvy v roku 1969 nastalo v **Československu** obdobie normácie. K moci sa dostali **konzervatívne sily** v komunistickej strane, ktoré ukončili obdobie **demokratických reforiem**. Pri zavádzaní nových poriadkov sa pri tom vychádzalo z **dokumentu** zvaného Poučenie z reformného vývoja v strane a spoločnosti.*

7.* Ktorý z uvedených pojmov sa viaže k obdobiu roka 1968 a ktoré k obdobiu po tomto roku?

a) reálny socializmus

b) socializmus s ľudskou tvárou

8.* Prezrite si pripojené fotografie osobnosti Československa v období rokov 1968 a odpovedzte na nasledujúce otázky.

A

B

C

- a) Uved'te meno a priezvisko ku každej zo zobrazených osobností
- b) Dve z týchto osobností stáli na čele Československa. Ktoré to boli?
- c) Dve z týchto osobností stáli na čele Komunistickej strany Československa. Ktoré to boli?

9.* Z uvedených možností vyberte tri správne, ktoré charakterizujú spoločnosť v Československu po roku 1968.

- a) Reformy v štáte sa zastavili.
- b) Reformy v štáte pozvoľna pokračovali.
- c) Demokratizačné kroky sa podarilo zachovať.
- d) Opätovne bol nastolený tvrdý komunistický režim.
- e) Celá spoločnosť sa dostala znova pod kontrolu Štátnej bezpečnosti
- f) Občianska spoločnosť sa bez obmedzení ďalej rozvíjala.

10.* Medzi odporcami komunistického režimu sa okrem iných výrazne angažovala jedna špecifická skupina. Ktorá to bola? Správnu odpoveď vyberte z ponúkaných možností.

- a) dobrovoľní hasiči
- b) ochrancovia prírody
- c) záhradkári

11.* Čo to bola Charta 77?

- a) hudobná skupina
- b) dokument, ktorým sa Československo zaviazalo dodržiavať občianske a ľudské práva
- c) občianska iniciatíva za dodržiavanie ľudských a občianskych práv

12.* Vytvorte správne dvojice medzi cudzími slovami a ich významom.

a) disident	1) proces opätovného nastolenia tvrdého komunistického režimu
b) samizdat	2) ilegálne šírené materiály protikomunistického charakteru
c) kontrarevolúcia	3) odporca komunistického režimu
d) normalizácia	4) pojem, ktorým komunisti opisovali reformné hnutie v roku 1968

13.* V dňoch 16. a 17. novembra 1989 sa uskutočnili demonštrácie, ktoré odštartovali pád komunistického režimu v Československu. V odpoved'ovom hárku napíšte správne odpovede na nasledujúce otázky.

- a) V ktorých mestách sa v uvedené dni konali najväčšie demonštrácie?
b) Kto tvoril hlavnú a najpočetnejšiu časť účastníkov týchto demonštrácií

14. * Prečítajte si nasledovný text a správne doplňte.

Dňa 29. 11. 1989 prijalo ...A... zhromaždenie zákon, ktorým sa zrušilo ...B... postavenie KSČ v štáte a spoločnosti. Keďže táto revolúcia nebola sprevádzaná prelievaním krvi, dostala označenie ... C... Na Slovensku sa o zmeny najviac zaslúžilo hnutie občanov s názvom ...D... v Česku to bolo... E....

15. Prečítajte si nasledovný text a nájdite v ňom tri chyby. Zapište ich do odpoved'ového hárku a doplňte tam aj správne znenie. Zvýraznené slová sú správne a nie je možné ich meniť.

***Mária Terézia** nastúpila na **trón Habsburskej monarchie** v roku 1741 ako 23-ročná. Bola to druhá žena na tomto tróne a od začiatku **musela svoju vládu brániť** voči nepriateľským susedom, najmä Rusku a Bavorsku.*

16. Vytvorte správne dvojice z mien panovníkov a udalostí, ktoré sa odohrali počas ich vlády v krajinách, ktorým vládli. Súčasne doplňte názov krajiny, v ktorej vládli. V odpoved'ovom hárku priradte k písmenám panovníkov správne číslo udalosti a názov krajiny.

a) Ľudovít XVI.	1) porážka nepriateľských vojsk v roku 1812
b) František II.	2) vyhlásenie nového cisárstva v Európe
c) Alexander I.	3) prijatie Deklarácie práv človeka a občana
d) Wilhelm I.	4) odhalenie hnutia uhorských jakobínov

17. Zo skomolených slov správne určte a zapište miesta významných bitiek, ku ktorým došlo počas napoleonských vojen.

POSKIL, GARRTAFAL

18. Z uvedených výrokov vyberte tri správne, ktoré sa týkajú Viedenského kongresu, ktorý sa konal po porážke Francúzska. Správne odpovede zapíšete do odpoved'ového hárku.

- a) Kongres sa skončil v roku 1815.
- b) Rusko si pripojilo územie Krakovského vojvodstva.
- c) Víťaznými mocnosťami, ktoré na kongrese rokovali boli Anglicko, Rusko, Rakúsko a Prusko.
- d) Kongres sa skončil v roku 1816.
- e) Víťaznými mocnosťami, ktoré na kongrese rokovali boli Anglicko, Rusko, Rakúsko a Nemecko.
- f) Svätú ríšu rímsku nemeckého národa nahradil Nemecký spolok.

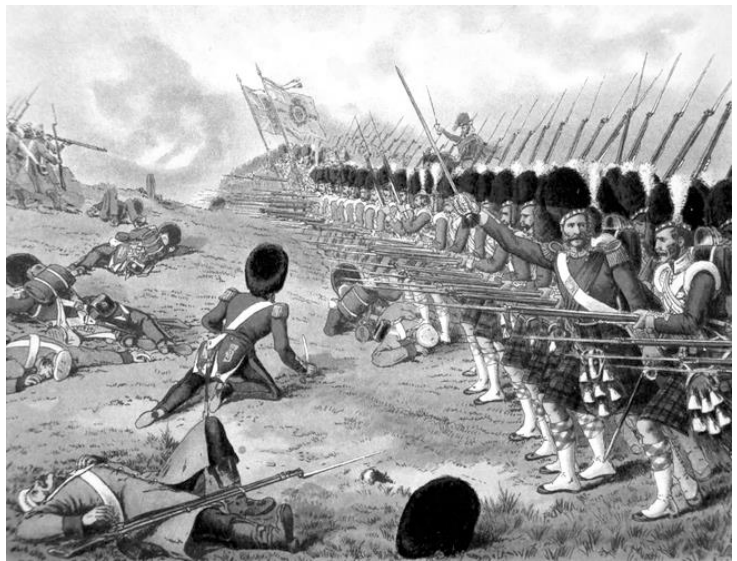
19. Mapa Európy sa v priebehu 18. a 19. storočia výrazne menila, štátne útvary vznikali a zanikali. K uvedených štátom označte správnu odpoveď, či existovali v roku 1850.

- a) Varšavské veľkoveľkovoľvodstvo – áno - nie
- b) Talianske kráľovstvo – áno - nie
- c) Prusko – áno - nie
- d) Nemecké cisárstvo – áno – nie

20. Na pripojenom obrázku vidíte výjav z tzv. Krymskej vojny. Odpovedzte na nasledujúce otázky.

- a) Ktoré dve mocnosti z východnej časti Európy stáli proti sebe ako hlavní protivníci v tejto vojne?

- b) Ktorá z nich bola vo vojne porazená?

21. K vojnám či bitkám uvedených v odpoved'ovom hárku prirad'ite správnu udalosť, ktorá bola následkom danej vojny alebo bitky.

zrušenie nevoľníctva v Rusku, Vytvorenie Severonemeckého spolku, zjednotenie Nemecka, vznik Červeného kríža

22. Prečítajte si ukážku z dobového textu a odpovedzte na nasledujúce otázky.

A tak, ako sa nazdávam, spoločnosť s potomkami uzná, že aj nám bude trochu zaviazaná, že v tomto nepriaznivom veku, v ktorom slovenská vzdelanosť bola veľmi potlačovaná a zanedbaná, ako prvý som vydal slovenský slovník tak prezieravo a starostlivo zostavený, aby mohol byť k službám nielen Slovákom ľahšie sa naučiť ..., .., a reč.... “

- a) Kto je autorom týchto slov a tiež päťjazyčného slovníka, ktorý je uvedený aj týmito slovami?
- b) Vymenujte, ktoré štyri jazyky, okrem slovenského, boli v tomto slovníku spracované.

23. Tento spolok mal vyše 400 členov a pobočky vo viacerých mestách. Jeho poslaním bolo vydávať knihy v novokodifikovanom jazyku a zvyšovať vzdelanosť. Medzi jeho hlavných predstaviteľov patrili národovec, ktorý pôsobil aj v dedinke Naháč.

- a) Ako sa opísaný spolok volal?
- b) V ktorom meste a v ktorom roku vznikol?

24. Uvedené osobnosti slovenského národného hnutia a kultúry rozdeľte podľa toho, či patrili k evanjelickej alebo katolíckej cirkvi.

Ján Kollár, P. J. Šafárik,, M. M. Hurban, J. Fándly, J. Hollý

Autori: Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský, Mgr. Lenka Truchanová

Recenzent: Mgr. Anna Žideková

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2019